

גמ' סנהדרין (יא.) - הלבנת פני חברו ברבים - מצות עליה לרגל בזה"ז

רב דניאל שטיין

א. גמ' ברכות (מג:) - נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, מנלן מתמר, שנאמר היא מוצאת וגו'.

ב. תוס' סוטה (י:) ד"ה נוח - ונראה האי דלא חשיב ליה בהדי ג' עבירות שאין עומדים בפני פקוח נפש עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים משום דעבירת הלבנת פנים אינה מפורשת בתורה ולא נקט אלא עבירות המפורשות.

ג. רבנו יונה שערי תשובה (שער ג', אות קל"ט) - והנה אבק הרציחה הלבנת פנים, כי פניו יחורו ונס מראה האודם, ודומה אל הרציחה (ב"מ נח:), על כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה לעולם יפיל אדם עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.

ד. חי' המאירי לברכות (שמ) - לעולם יזהר אדם שלא ילבין פני חברו ברבים דרך צחות אמרו נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.

ה. גמ' פסחים (ג:) - ההוא ארמאה דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים, אמר, כתיב כל בן נכר לא יאכל בו, כל ערל לא יאכל בו ואנא הא קאכילנא משופרי שופרי, אמר ליה רבי יהודה בן בתירא מי קא ספו לך מאליה, אמר ליה לא, כי סלקת להתם אימא להו ספו לי מאליה, כי סליק אמר להו מאליה ספו לי, אמרו ליה אליה לגבוה סלקא, אמרו ליה מאן אמר לך הכי, אמר להו רבי יהודה בן בתירא, אמרו מאי האי דקמן, בדקו בתריה ואשכחוהו דארמאה הוא, וקטלוהו. שלחו ליה לרבי יהודה בן בתירא שלם לך רבי יהודה בן בתירא, דאת בנציבין ומצודתך פרוסה בירושלים.

ו. תוס' פסחים (שמ) ד"ה מאליה - ורבי יהודה בן בתירא שלא עלה לרגל י"ל שלא היה לו קרקע או זקן היה שאינו יכול להלך ברגליו דפטור מפסח כמו מראה א"נ בציבין חו"ל היא.

ז. גמ' פסחים (ח:) - דאמר רבי אמי כל אדם שיש לו קרקע עולה לרגל, ושאיין לו קרקע אין עולה לרגל.

ח. רמב"ם (פ"א הגיגה ה"א) - הראייה האמורה בתורה היא שנראה פניו בעזרה ביום טוב הראשון של חג ויביא עמו קרבן עולה בין מן העוף בין מן הבהמה, ומי שבא לעזרה ביום ראשון ולא הביא עולה לא דיו שלא עשה מצות עשה אלא עובר על לא תעשה שנאמר לא יראו פני ריקם, ואינו לוקה על לאו זה שהרי לא עשה מעשה.

ט. גמ' סוכה (כז:) - והאמר רבי יצחק מניין שחייב אדם להקביל פני רבו ברגל שנאמר מדוע את הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת מכלל דבחדש ושבת מיחייב איניש לאקבולי אפי רביה.

י. גמ' קידושין (לג:) - אין תלמיד חכם רשאי לעמוד מפני רבו אלא שחרית וערבית, כדי שלא יהיה כבודו מרובה מכבוד שמים.

יא. גמ' תענית (י.) - בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים. רבן גמליאל אומר בשבעה בו, חמשה עשר יום אחר החג, כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת.

יב. ר"ן תענית (ב. בדפי הרי"ף) - ואיכא למידק הכא היכי פסק ר' אלעזר הלכה כר"ג דהא ר"ג לא אמר הכי אלא מפני תקנתן של עולי רגלים והאידנא בתר חורבן ליכא למיחש לתקנתייהו וכי תימא בזמן שבית המקדש הוא דפסק הכי וכי איצטריך למקבע הלכתא למשיחא וכו' ומדבריהם צריך לומר דכי אפסיקא הלכתא כר"ג היינו אפילו לאחר חורבן לפי שהיו מתאספים בכל הסביבות ברגל לירושלים כמו שעושין גם היום ומפני עולים הללו ראוי שנאחר השאלה שהיא היתה עיקר התקנה.